

Til: Utdannings- og forskningskomitéen
Fra: Norsk Industri
Dato: 8. okt. 2024
Sak: Høringsinnspill statsbudsjettet 2025

Kap. 240 Fagskoler, Post 60, Driftstilskudd til fagskoler

Fagskolene spiller en viktig rolle i det norske utdanningssystemet og er en helt nødvendig del av løsningen på fremtidens kompetansebehov for norske industribedrifter og samfunnet ellers. NHOs kompetansebarometer for 2023 viser at 68 % av bedriftene som har svart på undersøkelsen har et udekket kompetansebehov for folk med høyere yrkesfaglig utdanning. Blant medlemmene i Norsk Industri er tallet enda høyere, hele 77 % melder om det samme. Kompetansebehovsutvalgets Temarapport 1/2022: *Høyere yrkesfaglig utdanning for et arbeidsliv i endring* konkluderer også med et stort og trolig økende behov for fagskoleutdannede kandidater i årene som kommer, spesielt innen tekniske fagområder.

Norsk Industri er positive til at regjeringen øker kapasiteten i fagskolene gjennom forslaget om 1000 nye studieplasser (49 millioner kroner) og mener at denne styrkingen må fortsette.

Norsk Industri er imidlertid bekymret over at fylkeskommunene forvalter og prioriterer statlige tilskudd til fagskolene ulikt, spesielt gjennom de frie tilskuddsmidlene. Fagskoleloven pålegger fylkene å tilby høyere yrkesfaglig utdanning i tråd med lokalt, regionalt og nasjonalt kompetansebehov, men det er opp til den enkelte fylkeskommune hvilke prinsipper som legges til grunn for fordelingen av tilskudd. Dette mener Norsk Industri bidrar til uoversiktlige og uforutsigbare økonomiske rammevilkår for fagskolene.

Vi mener en alternativ finansiering av fagskolene må til, hvor fordeling av driftsmidler i større grad tar hensyn til næringslivets kompetansebehov og faktiske kostnader knyttet til drift av ulike fagskoletilbud. Videre må retningslinjene for tildeling være klare og følges opp. Norsk Industri har forventninger til regjeringens stortingsmelding om høyere yrkesfaglig utdanning som er ventet på nyåret 2025 og i den forbindelse et revidert finansieringssystem.

Kap. 240 Fagskoler, Post 61, Utviklingsmidler for høyere yrkesfaglig utdanning.

Norsk Industri er positive til at regjeringen fortsetter å bevilge midler til utvikling av fagskolen gjennom den søknadsbaserte tilskuddsordningen.

Å utvikle fagskolen er i tråd med regjeringens prioriteringer. Norsk Industri mener fagskolen er en viktig leverandør av erfaringsbasert og praktisk kompetanse til norske bedrifter. Det er imidlertid en utfordring at et yrkesfaglig utdanningsløp gjennom fagbrev og fagskoleutdanning begrenser seg til nivå 5 i Nasjonalt kvalitetsrammeverk for livslang læring (NKR). Dette kan bidra til at yrkesfag blir ansett som begrensende i et livslangt læringsperspektiv for enkeltindividet, både i starten av et utdanningsløp og som arbeidstaker med ønske om kompetanseutvikling innen yrkesfagene.

Vi støtter derfor initiativet til Fagskolen i Viken om at det åpnes for fagskoleutdanning på et høyere nivå i kvalitetsrammeverket (NKR 6), også kalt "yrkesbachelor". En åpning for dette vil kunne øke tilfanget av kandidater med relevant praktisk erfaring som er høyt etterspurt i industrien.

Utvikling av pilot for erfaringsbasert og arbeidslivsnær høyere yrkesfaglig utdanning på nivå 6 bør legges til under regjeringens prioriteringer for utviklingsmidler i 2025.

Kap. 257 Kompetanseprogrammet.

Norsk Industri mener treparts bransjeprogrammer er et viktig ledd i å heve kompetansenivået i aktuelle bransjer, og spesifikt for industri- og byggenæringen. Det er positivt at regjeringen foreslår å videreføre bransjeprogrammet i tre nye år gjennom bevilgninger i budsjettet.

En viktig forutsetning for frontfagsoppgjøret 2024 var tilstrekkelig statlig medfinansiering av en kompetansereform for etter- og videreutdanning i industrien. I forslag til statsbudsjett vises det til oppfølging av frontfagsoppgjøret gjennom forslag om at 100 av de 1000 nye studieplassene innen høyere yrkesfaglig utdanning (Kap. 240) skal gå til Industrifagskolen (8,9 millioner)

Norsk Industri mener dette ikke vil være tilstrekkelig for å nå de omstillingsmålene industrien står overfor og som økonomisk bidrag til en etter- og videreutdanningsform av betydning. Norsk Industri mener statens bidrag til en kompetansereform for industrien må komme tydeligere frem i forslag til statsbudsjett.